

อุดมศึกษา

ISSN 0125-2461 ปีที่ 26 ฉบับที่ 266 สิงหาคม 2543

- สรุปผลการปฏิรูปอุดมศึกษา
ของทบวงมหาวิทยาลัย ในช่วง 1 ปี
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติประกาศใช้
- การสร้างความแข็งแกร่งให้สถาบัน
อุดมศึกษา (ตามพัฒนาการวิทยากรนบุษย์)

อุดมศึกษา

เอกสารเผยแพร่ ของ ทบวงมหาวิทยาลัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า	ที่ปรึกษา	
● สรุปผลการปฏิรูปอุดมศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย ในช่วง 1 ปี หลังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติประกาศใช้	3	รศ.วันชัย ศิริชนะ รศ.สงคราม เหลืองทองคำ นายสุชาติ เมืองแก้ว รศ.สมศักดิ์ จักรไพวงศ์ นางพัชรี พิทยขवाल	
● สรุปผลการดำเนินงานของคณะทำงานส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรอุดมศึกษา	4	บรรณาธิการ นายกมล ศรีประสาธน์ กองบรรณาธิการ นายกฤษณ์กร วงศ์ไทย นางสาวปิยาณี วิริยานนท์ นายदनุพล อุ่นจินตามณี นางสาวจรินทร์ ธนาศิลป์กุล นางปราณี ชื่นอารมณ์ นายพรชัย สิทธินันท์ นายบุญคง สีเสน นายจรัส เล็กเกาะทวด นายอุดมศักดิ์ ศรีแก้ว นายวิรัตน์ มานะมุตติ	
● สรุปผลการดำเนินงานของคณะทำงานจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการอุดมศึกษา	6		
● สรุปผลการดำเนินงานของคณะทำงานจัดระบบบริหารและการจัดการอุดมศึกษา	10		
● สรุปผลการดำเนินงานของคณะทำงานพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการอุดมศึกษา	15		
● การสร้างความแข็งแกร่งให้กับสถาบันอุดมศึกษา (ด้านทรัพยากรมนุษย์)	15		

เจ้าของ ทบวงมหาวิทยาลัย โทร. 245-8323, 245-8923 FAX. 245-8923, 245-8930

ผู้โฆษณา นายกฤษณ์กร วงศ์ไทย

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 2153612, 2183563-4

ผลการดำเนินการปฏิรูปอุดมศึกษา ของทบวงมหาวิทยาลัยในช่วง 1 ปี หลังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติประกาศใช้

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ประกาศใช้และมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 19 สิงหาคม 2542 นั้น โดยที่พระราชบัญญัติดังกล่าวมุ่งหวังให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งความรู้อันทันสมัยเป็นศูนย์รวมของผู้ทรงปัญญาของประเทศ สามารถถ่ายทอดสู่บัณฑิตให้มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถศึกษาวิจัยเพิ่มพูนองค์ความรู้และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ทัดเทียมกับอุดมศึกษาชั้นนำในต่างประเทศ มีอิสระและความคล่องตัวในการบริหาร มีระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นที่เชื่อถือและได้รับการรับรองจากองค์กรภายนอก จัดหลักสูตรการศึกษาที่ทันสมัยและรูปแบบที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างหลากหลาย ด้วยความเสมอภาค และสามารถร่วมมือหรือแข่งขันกับนานาชาติประเทศได้จากความมุ่งหวังดังกล่าวจำเป็นที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเตรียมตัวให้พร้อมเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านบทบาท อำนาจหน้าที่ ตลอดจนโครงสร้างขององค์กรนั้น

ในการปฏิรูปอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาขึ้นโดยมีรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยเป็นประธาน เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและการกำกับติดตามผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ ซึ่งปฏิบัติร่วมกับคณะอนุกรรมการปฏิรูปการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการและอนุกรรมการดังกล่าวประกอบด้วยผู้แทนของส่วนราชการที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิทางการอุดมศึกษาและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องโดยในระดับปฏิบัติการได้แต่งตั้งคณะทำงานปฏิรูปอุดมศึกษา

ชุดต่างๆ 6 ชุด ซึ่งแต่ละชุดประกอบด้วย ผู้บริหารของทบวงมหาวิทยาลัย ผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนมหาวิทยาลัย/สถาบันในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์จัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการ ตลอดจนยกร่างกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านระบบการเรียนการสอน การจัดระบบการบริหารจัดการทรัพยากร การจัดมาตรฐานและประกันคุณภาพ การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร การจัดระบบทรัพยากรและการลงทุน รวมทั้งการพัฒนาเทคโนโลยี ทั้งนี้เพื่อให้มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษามีเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกัน ถูกต้องชัดเจน เห็นผลในเชิงรูปธรรม ซึ่งขณะนี้การดำเนินการต่างๆ ของคณะทำงานฯ ภายใต้คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้คืบหน้าไปมาก อีกทั้งบางส่วนได้สำเร็จลุล่วงเรียบร้อยแล้ว อนุสารอุดมศึกษา จึงขอนำเสนอสาระสำคัญของ การปฏิรูปอุดมศึกษาทั้ง 6 ด้าน ในช่วง 1 ปี หลังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติประกาศใช้ทั้งนี้เพื่อให้ท่านผู้สนใจได้รับทราบความคืบหน้า/แนวทางการปฏิรูป ตลอดจนเข้าใจแนวคิดหลักการและเหตุผลต่างๆ ในการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติมากยิ่งขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้ไปสร้างความเข้าใจในกลุ่มประชาคมของมหาวิทยาลัย/สถาบัน เพื่อการปรับบทบาทให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป อีกทั้งเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น/แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน ตลอดจนให้การสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการประชาพิจารณ์กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป ■

สรุปผลการดำเนินงานของ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์ : ปฏิรูปการพัฒนาคณาจารย์และ
องค์กรกลางบริหารงานบุคคล

มาตรการ :

1. กำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาคณาจารย์ให้มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่องทั้งในระยะสั้น และระยะยาวเพื่อให้เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับมาตรฐานการศึกษาของประเทศ
2. เสนอแนะแนวทางการจัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
3. กำหนดแนวทางการระดมทรัพยากรบุคคล ผู้ทรงคุณวุฒิ และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ประธานคณะกรรมการ : ศาสตราจารย์อดุลย์
วิริยเวชกุล

ชื่อเรื่อง : องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของ
ข้าราชการอุดมศึกษา

1. การจัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของ ข้าราชการอุดมศึกษา

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคลอาจจัดเป็นส่วนราชการหรือเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการมีระบบการบริหารงานบุคคลที่มีความเสมอภาคเป็นเอกภาพ และมีระบบการบริหารและการจัดการที่ดี มีความคล่องตัว มีอิสระและรับผิดชอบทางวิชาการ มี

การกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังสถาบันอุดมศึกษา และมีระบบการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ จึงมีแนวคิดให้สถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวมีระบบการบริหารงานบุคคลอยู่ภายใต้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลเดียวกัน

องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการอุดมศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ออกกฎ ระเบียบและข้อบังคับ ให้สถาบันอุดมศึกษาถือปฏิบัติและกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังสถาบันอุดมศึกษา โดยมีระบบการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพทั้งนี้ ให้คณะกรรมการข้าราชการอุดมศึกษา ทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางฯ ซึ่งสามารถกำหนดได้ 2 แนวทาง ได้แก่

แนวทางที่ 1 ให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาทำหน้าที่เป็น คณะกรรมการข้าราชการอุดมศึกษา (กรณีนี้ไม่ต้องมีการเสนอแต่งตั้งใหม่)

แนวทางที่ 2 แต่งตั้งคณะกรรมการข้าราชการอุดมศึกษา จำนวนไม่เกิน 18 คน ประกอบด้วย

- 1) ประธาน
- 2) กรรมการโดยตำแหน่ง มีจำนวนไม่เกิน 1 ใน 3 ของคณะกรรมการทั้งหมด
- 3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวนไม่เกิน 10 คน โดยการสรรหา
- 4) เลขานุการ ให้เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ

(กรณีนี้ จะต้องดำเนินการเสนอรายชื่อเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเฉพาะตำแหน่ง

ผู้ทรงคุณวุฒิ)

การสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ดำเนินการได้ 2 ทาง คือ ให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาทำหน้าที่สรรหาผู้ทรงคุณวุฒิ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการอุดมศึกษา หรือ ให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดเสนอชื่อ และให้ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือจำนวนหนึ่ง เพื่อเสนอให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสรรหา และให้คณะกรรมการข้าราชการอุดมศึกษามีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่กำหนดในกฎหมาย และพ้นจากตำแหน่งเมื่อครบวาระ หรือลาออก หรือตาย ฯลฯ

ข้าราชการอุดมศึกษาสังกัดองค์กรกลางฯ อาจมี 3 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 ข้าราชการอุดมศึกษาทุกคนในสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดกระทรวงการศึกษาฯ

แนวทางที่ 2 เฉพาะข้าราชการในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดกระทรวงการศึกษาฯ

แนวทางที่ 3 เฉพาะคณาจารย์ที่เป็นข้าราชการในสถาบันอุดมศึกษา

สายงานของข้าราชการอุดมศึกษา อาจมี 2 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 สายงานวิชาการ และสายงานสนับสนุนวิชาการ

รูปแบบที่ 2 สายงานวิชาการ/สายงานสนับสนุนวิชาการ และสายงานบริหารที่มีวาระการดำรงตำแหน่ง

2. การกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลให้กับสถาบันอุดมศึกษา

เพื่อให้มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษา สามารถดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลากรทั้งระบบได้ด้วยตนเอง โดยมีองค์กรกลางฯ ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ เป็นการส่งเสริมให้มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษามีศักยภาพที่จะพัฒนาไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับต่อไป ทั้งนี้ กำหนดให้สภาสถาบันอุดมศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการในระดับสถาบันอุดมศึกษา 3 ชุด ดังนี้

(1) คณะกรรมการบริหารงานบุคคลข้าราชการในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

(2) คณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์

(3) คณะกรรมการพิจารณากำหนดตำแหน่งทางวิชาการของข้าราชการในมหาวิทยาลัย

3. การบริหารงานบุคคลของสถาบันอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

กรณีสถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาและต่ำกว่าปริญญา เสนอให้บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวสังกัดอยู่ในองค์กรกลางบริหารงานบุคคลเดียวกัน เพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ

สรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ จัดระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์ : ปฏิรูประบบการจัดสรรทรัพยากร
และการลงทุนเพื่ออุดมศึกษา

มาตรการ :

1. กำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อสร้างและ
จูงใจในการระดมทรัพยากรและการลงทุน
ด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สินทั้ง
จากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล
องค์กรวิชาชีพ องค์กรเอกชน สถาน
ประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ทั้งใน
และต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการจัดการ
เรียนการสอน การวิจัยและพัฒนาการบริการ
วิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
2. กำหนดนโยบายและมาตรการในการจัดตั้ง
กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย
3. กำหนดนโยบายและมาตรการในการจัดสรร
งบประมาณและทรัพยากรพิเศษสำหรับคน
พิการผู้มีความสามารถพิเศษ และเพื่อความ
เสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความ
เป็นธรรม
4. กำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณใน
ลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้แก่สถาบัน
อุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และเป็น
สถาบันในกำกับของรัฐ หรือองค์กรมหาชน
ให้ครอบคลุมภารกิจทุกด้านของอุดมศึกษา
5. กำหนดหลักเกณฑ์การบริหารงบประมาณ
ทั้งงบดำเนินการและงบลงทุนของสถาบัน
อุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการ ให้มีอิสระใน
การบริหารงบประมาณโดยคำนึงถึงคุณภาพ
และความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

6. เสนอแนะแนวทางการจัดตั้งกองทุนเพื่อ
พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐและ
เอกชน
7. เสนอแนะแนวทางการจัดตั้งกองทุนกู้ยืม
ดอกเบี้ยต่ำให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชน
8. วางระบบการตรวจสอบติดตามประเมิน
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการใช้จ่าย
งบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาระดับ
อุดมศึกษา
9. เสนอแนะแนวทางการสนับสนุนงบประมาณ
แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน การลดหย่อน
หรือการยกเว้นภาษี และมาตรการอื่นๆ ที่
ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมี
มาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้

ประธานคณะกรรมการ : รองศาสตราจารย์สงคราม
เหลือทองคำ

ชื่อเรื่อง : การจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ
การอุดมศึกษา

1. กรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ
การอุดมศึกษาได้พิจารณากำหนดกรอบการดำเนินงาน
ตามภารกิจที่ได้รับมอบจากทบวงมหาวิทยาลัย ดังนี้

1.1 การดำเนินงานตามภารกิจหน้าที่ จะดำเนิน-
การในขอบเขตของอุดมศึกษาระดับปริญญาสำหรับ
อุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาอยู่ในความรับผิดชอบ
ของเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับที่
จะเป็นผู้ดำเนินการ

1.2 ในภารกิจที่ได้รับมอบ ถ้ามีหน่วยงานหรือ
คณะกรรมการอื่นใดได้ดำเนินการแล้ว คณะทำงานฯ
จะไม่ดำเนินการอีก เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนและสิ้น
เปลืองทรัพยากร

2. ผลการดำเนินงานช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 2542-สิงหาคม 2543

คณะทำงานจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาได้จัดการประชุมคณะทำงานฯ 9 ครั้ง สรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

2.1 การเสนอนโยบายและมาตรการในการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ และการเงิน

2.1.1 *แนวนโยบาย* ให้มีการระดมทรัพยากรที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงินทั้งทางตรง และทางอ้อม จากแหล่งต่างๆ ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน สังคม ชุมชน สถาบันการศึกษา ผู้เรียน ศิษย์เก่า และกองทุนต่างๆ

2.1.2 *แนวทางการดำเนินงาน*

1) การจูงใจด้วยการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี โดยสนับสนุนให้มีการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีเพิ่มขึ้นจากที่มีอยู่ในปัจจุบัน แก่ภาคเอกชน สถานประกอบการ และโครงการส่งเสริมการลงทุนขนาดใหญ่จากต่างประเทศที่มีส่วนร่วมจัดการศึกษา ฝึกอบรม การใช้อุปกรณ์เครื่องมือ และอาคารสถานที่ ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา

2) ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคผู้ใช้บัณฑิต เช่น เอกชน สถานประกอบการขนาดใหญ่ มีส่วนรับภาระในการจัดการศึกษามากขึ้นกว่าปัจจุบัน โดยอาจออกกฎหมายให้เอกชนและสถานประกอบการมีส่วนร่วมรับภาระในรูปแบบต่างๆ

3) ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษา จัดหารายได้ตามภารกิจและพันธกิจหลักให้เพิ่มขึ้น โดยมีกลไกในการหารายได้จากแหล่งต่างๆ เข้าสู่สถาบัน อุดมศึกษาอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย รวมทั้งจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินทุกประเภทของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบัน อุดมศึกษาร่วมลงทุนกับบุคลากร ประชาชนหรือสถานประกอบการดำเนินกิจการเชิงวิชาการที่เป็นงานเชี่ยวชาญของสถาบันอุดมศึกษา

5) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนในมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ให้มีการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนา แนวทางการใช้มาตรการจูงใจทางภาษีเพื่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา โดย ดร.วัลลภ สุวรรณดีและคณะเป็นผู้ดำเนินการ ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินงาน รวมทั้งสำนักงานปฏิรูปการศึกษาได้มีการจัดทำ concept paper เกี่ยวกับการใช้มาตรการจูงใจทางภาษีและความเหมาะสมของการเก็บภาษีเพื่อการศึกษา

2.2 ปรับปรุงการบริหารกองทุนกักเก็บเพื่อการศึกษา

เนื่องจากกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้ดำเนินการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 แล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษาหาแนวทางการปรับปรุง โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหาร และการจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดย ศ.(พิเศษ) ดร.สมชัย ฤชุพันธ์ เป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จเดือนตุลาคม 2543

2.3 การเสนอนโยบายและมาตรการในการจัดสรรงบประมาณสำหรับคนพิการและผู้มีความสามารถพิเศษ

2.3.1 *แนวนโยบาย* ให้มีการสนับสนุน ส่งเสริมการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร สำหรับผู้พิการและผู้มีความสามารถพิเศษ โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา และความเป็นธรรม

2.3.2 *แนวทางการดำเนินงาน*

1) สนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดตั้ง อำนวยความสะดวกด้านกายภาพในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่เหมาะสม

2) สนับสนุนการจัดสรรทุนให้แก่ผู้พิการที่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งทุนการศึกษาและค่าใช้จ่าย

3) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ที่ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนคนพิการ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้

สำหรับมาตรการเพื่อผู้มีความสามารถพิเศษอยู่ระหว่างการศึกษารายละเอียด

2.4 การเสนอหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปแก่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลและเป็นสถาบันในกำกับของรัฐหรือองค์การมหาชน

คณะทำงานพัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาลทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งมี ศ.ดร.วิจิตร ศรีสอาน เป็นประธานคณะทำงานได้พิจารณาผลการศึกษาวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญจากออสเตรเลีย คือ Professor Leo West เกี่ยวกับการนำระบบการจัดสรรงบประมาณเชิงสัมพัทธ์ (Relative Funding Model) มาประยุกต์ใช้สำหรับมหาวิทยาลัยไทย แล้วเห็นสมควรปรับให้เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะใช้กับมหาวิทยาลัยของไทย

ระบบการจัดสรรงบประมาณเชิงสัมพัทธ์ (RFM) เป็นวิธีการจัดสรรงบดำเนินการเพื่อการเรียนการสอนและการวิจัยเป็นเงินก้อน (Block Grant) ตามเกณฑ์ที่กำหนด เป็นระบบการจัดสรรที่เป็นธรรม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมหาวิทยาลัยมีอิสระในการบริหารงบประมาณตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด คณะทำงานพัฒนาระบบการจัดสรรฯ ได้กำหนดแผนการดำเนินงานการจัดสรรงบประมาณตามรูปแบบดังกล่าวเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นระยะเริ่มต้น โดยจัดสรรเฉพาะงบดำเนินการเพื่อการเรียนการสอนจะดำเนินการ ดังนี้

(1) กำหนดค่าน้ำหนักตามสัดส่วนค่าใช้จ่ายต่อหัวที่อิงฐานหน่วยงานระดับคณะในฐานะหน่วยผลิต หรือให้บริการการเรียนการสอน จำแนกระดับการศึกษา

ซึ่งอาจยึดค่าใช้จ่ายต่อหัวจากผลงานวิจัย หรือให้มหาวิทยาลัยเสนอค่าใช้จ่ายต่อหัวระดับคณะ เพื่อเป็นฐานการคิดเบื้องต้น แล้วพัฒนาไปสู่ฐานค่าใช้จ่ายต่อหัวระดับสาขาวิชาและหลักสูตรต่อไป

(2) ใช้เกณฑ์นักศึกษาเต็มเวลา (Taught FTES) จำแนกตามคณะและระดับการศึกษา โดยประมาณการจากจำนวนนักศึกษาหัวจริง และจำนวนหน่วยกิตลงทะเบียนเฉลี่ยในแต่ละภาคการศึกษา

ในระยะนี้ การจัดสรรงบวิจัยเป็นไปตามการจัดสรรในปัจจุบัน

ระยะที่ 2 เมื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดสรรงบประมาณระยะที่ 1 ไปแล้วประมาณ 3 ปี จะดำเนินการดังนี้

(1) ปรับค่าน้ำหนักค่าใช้จ่ายต่อหัวของสาขาวิชาและระดับการศึกษาตามรายงานค่าใช้จ่ายต่อหัวที่ได้จากระบบบัญชีต้นทุนเบื้องต้นให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงให้มากที่สุด

(2) ใช้เกณฑ์จำนวนนักศึกษาเต็มเวลา จำแนกระดับการศึกษาและสาขาวิชา

(3) เพิ่มเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณด้านคุณภาพและประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต เมื่อมีผลการศึกษาวิจัยการประกันคุณภาพการศึกษา

ระยะที่ 3 เมื่อใช้รูปแบบการจัดสรรงบประมาณระยะที่ 2 ไปแล้ว 3 ปี จะดำเนินการ ดังนี้

(1) ปรับค่าน้ำหนักค่าใช้จ่ายต่อหัวของสาขาวิชาและระดับการศึกษาตามรายงาน ค่าใช้จ่ายต่อหัวที่ได้จากระบบบัญชีต้นทุนที่มีมาตรฐานสูงขึ้น

(2) ใช้เกณฑ์จำนวนนักศึกษาเต็มเวลา และเกณฑ์คุณภาพและประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต หรือการเรียนการสอนของสถาบัน

(3) เพิ่มเกณฑ์ผลงานวิจัยสำหรับการจัดสรรงบดำเนินการวิจัย

สำหรับการจัดสรรงบลงทุนและงบประมาณตามแผนงานอื่นๆ ให้จัดทำโครงการเพื่อเสนอขอรับการ

จัดสรรต่อไป

2.5 การเสนอแนวทางการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

คณะทำงานจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาเห็นสมควรให้ศึกษาวิจัยแนวทางการจัดตั้งกองทุนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อสนองทางเลือกต่าง ๆ ที่ได้ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้แก่รัฐบาล เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจจัดตั้งกองทุนขณะนี้ ได้ให้สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมี รศ.ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะเป็นผู้ดำเนินการ จะใช้เวลาในการศึกษา 7 เดือน ทั้งนี้ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

สำหรับเอกชนให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพทางการเงินและงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อเสนอแนวทางการจัดตั้งกองทุน โดยเป็นการศึกษาร่วมระหว่างสำนักกิจการสถาบันอุดมศึกษาเอกชนกับ ดร.มานิต บุญประเสริฐ และคณะ ขณะนี้อยู่ระหว่างการปรับปรุงโครงการศึกษาวิจัย ซึ่งคาดว่าจะการศึกษาวินิจฉัยจะแล้วเสร็จภายในเวลา 6 เดือน

2.6 ปรับปรุงเกณฑ์กองทุนกึ่งยืมดอกเบี้ยต่ำที่จัดสรรให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

เนื่องจากทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดตั้งกองทุนให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนกึ่งยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำอยู่แล้ว ซึ่งมีจำนวน 3 กองทุน ดังนี้

- 1) เงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
- 2) เงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน
- 3) กองทุนสนับสนุนการจัดตั้งสถานศึกษาเอกชนตามข้อเสนอของกระทรวงการคลัง ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงแรงงานและ

สวัสดิการสังคม

คณะทำงานจัดระบบทรัพยากรฯ เห็นสมควรให้ปรับปรุงเงื่อนไขและผ่อนคลายหลักเกณฑ์การให้กู้ยืมและการผ่อนชำระ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็วในการได้รับเงินกู้ และขณะนี้สำนักงานปฏิรูปการศึกษา กำลังศึกษาแนวทางการปรับปรุงกองทุนดังกล่าว

2.7 การเสนอแนะระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการใช้จ่ายงบประมาณจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

คณะทำงานจัดระบบทรัพยากรฯ ได้กำหนดหลักการของระบบการตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้เป็นระบบที่สอดคล้องกับการจัดสรรงบประมาณแบบใหม่ที่จัดสรรเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปหรือเงินก้อน (Block Grant) ซึ่งยึดผลการดำเนินงาน (Performance Based) เป็นสำคัญ ระบบดังกล่าวจำเป็นต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาระบบการวางแผน การพัฒนาระบบบัญชีต้นทุนที่สามารถรายงานทางการเงิน การพัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณ การพัฒนาระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณ และการติดตามผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ที่จะต้องดำเนินงานเป็นขั้นตอนและสอดคล้องสัมพันธ์กัน

2.8 การเสนอแนวทางการสนับสนุนด้านเงินอุดหนุนและมาตรการอื่น ๆ แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม

คณะทำงานจัดระบบทรัพยากรฯ ได้ให้ ดร.มานิต บุญประเสริฐ และคณะ ดำเนินการศึกษาวินิจฉัยสถานภาพทางการเงินและงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พร้อมทั้งการเสนอแนวทางการสนับสนุนด้านการเงินและมาตรการอื่น ๆ แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการ

สรุปผลการดำเนินงานของ คณะกรรมการจัดระบบบริหารและการจัดการอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์ : ปฏิรูปการบริหารและการจัดการ
อุดมศึกษา

มาตรการ :

1. เสนอแนะโครงสร้างการบริหารในสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษาและการ
กระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา
2. เสนอแนะหลักเกณฑ์การจัดกลุ่มและ
ประเภทของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้เกิด
ประสิทธิภาพในการบริหารอุดมศึกษาทั้ง
ของรัฐและเอกชน
3. เสนอแนะการปรับปรุงพระราชบัญญัติ
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน และพระราช-
บัญญัติสถาบันอุดมศึกษาของรัฐอื่น ๆ
ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การกระจาย
อำนาจและความอิสระคล่องตัว และให้ปฏิบัติ
ตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐาน
ทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนที่
เป็นแบบเดียวกัน
4. เสนอแนะหลักเกณฑ์การจัดการอุดมศึกษา
เฉพาะทาง และหลักเกณฑ์การจัดการศึกษา
ระดับอุดมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. เสนอแนะหลักเกณฑ์และมาตรการในการ
ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น
6. เสนอแนะแนวทางการจัดอุดมศึกษาที่เอื้อให้
บุคคลมีโอกาสดำเนินการศึกษาระดับอุดมศึกษา
อย่างเท่าเทียมกัน

ประธานคณะกรรมการ : รองศาสตราจารย์สุเมธ
พรหมบุญ

ชื่อเรื่อง : แนวคิดการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหาร
จัดการอุดมศึกษา

บทสรุป : แนวคิดการปฏิรูปโครงสร้างและ
การบริหารจัดการอุดมศึกษา

การปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการ
อุดมศึกษา เป็นผลสืบเนื่องมาจากกฎหมาย 3 ฉบับ คือ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระ-
ราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระ-
ราชบัญญัติการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2542
โดยหลักการสำคัญของกฎหมายทั้ง 3 ฉบับ มุ่งสร้าง
เอกภาพเชิงนโยบายในการบริหารจัดการอุดมศึกษา
ของชาติทุกระดับ และทุกระดับการศึกษา โดยมีคณะ
กรรมการการอุดมศึกษา เป็นหน่วยงานกลางทำหน้าที่
กำกับดูแลเรื่องนโยบายมาตรฐานการอุดมศึกษา การ
สนับสนุนทรัพยากร การติดตามตรวจสอบและประ-
เมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของสถาบัน
อุดมศึกษา ให้ยึดหลัก และมุ่งกระจายอำนาจการ
บริหารจัดการอุดมศึกษาในระดับปฏิบัติไปสู่สถาบัน
อุดมศึกษา โดยยึดหลักความเป็นอิสระ ความคล่องตัว
ในการบริหารจัดการมีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่
ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบันอุดมศึกษา ตาม
กฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษานั้น และเพื่อให้การ
ปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการอุดมศึกษา
สามารถดำเนินการให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของพระ-
ราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงเสนอกรอบ
แนวคิดใหม่ เพื่อนำไปสู่การปรับโครงสร้างและการ
บริหารจัดการอุดมศึกษา ให้สามารถสนองตอบความ
เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งสามารถ

ชั้นนำ ร่วมแก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนาและสร้างสรรค์สังคมไทยให้มั่นคงยั่งยืนต่อไป

กรอบแนวคิด

แนวคิดใหม่ในการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการอุดมศึกษา มีกรอบแนวคิด 10 ประการ ดังนี้

กรอบแนวคิดที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างความเชี่ยวชาญ

สถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างความเชี่ยวชาญที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของท้องถิ่น ภูมิภาคและประเทศชาติ โดยต้องศึกษาศักยภาพ ความเชี่ยวชาญ และความต้องการของประเทศ จัดแบ่ง ลักษณะสถาบันอุดมศึกษาตามศักยภาพความเชี่ยวชาญ ในปัจจุบัน และต้องมีมาตรการส่งเสริมความเชี่ยวชาญ นั้นให้สูงขึ้นทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับประเทศ

กรอบแนวคิดที่ 2 สถาบันอุดมศึกษาต้องกระจาย ครอบคลุมทุกภูมิภาค

สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีการอุดมศึกษา ประเภทต่าง ๆ กระจายครอบคลุมทุกภูมิภาคของ ประเทศ เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงใน แต่ละพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ตามความต้องการของภูมิภาค นั้น ๆ และต้องสอดคล้องกับสภาพสังคม และสภาวะ เศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ โดยการลงทุนทาง การศึกษาต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมในสังคม และ การกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคต่างๆ อย่างสมดุล

กรอบแนวคิดที่ 3 สถาบันอุดมศึกษาต้องใช้ทรัพยากร ร่วมกันด้วยการสร้างเครือข่าย

สถาบันอุดมศึกษาต้องใช้ทรัพยากรร่วมกันด้วย การสร้างกลุ่ม หรือเครือข่ายอย่างเป็นระบบ โดยต้อง จัดโครงสร้างของสถาบันอุดมศึกษาในแต่ละภูมิภาค ของประเทศและทั้งประเทศ เป็นเครือข่ายที่มีกลไก การบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกัน และต้องสามารถ จัดการศึกษาที่เชื่อมโยงกันได้ทุกประเภท จนถึงระดับ

บัณฑิตศึกษาร่วมกัน มีการถ่ายโอนแลกเปลี่ยนนิสิต/ นักศึกษา และคณาจารย์ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้อย่างคล่องตัว โดยที่แต่ละแห่งยังคงมีอิสระในการ บริหารด้านการบริหารงานบุคคล วิชาการ และการคลัง

กรอบแนวคิดที่ 4 สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญ ต่อการศึกษาสายวิชาชีพ วิชาการ และอาชีวศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญแก่การ ศึกษาสายวิชาชีพ วิชาการ และอาชีวศึกษา เพื่อเอื้อต่อ การสร้างความเชี่ยวชาญและการสร้างองค์ความรู้ในแต่ละ สาย โดยจัดให้แต่ละสายมีบุคลากรที่มีจรรยาบรรณ และมีคุณภาพมาตรฐานทางวิชาการ ตามวิชาชีพของตน มีการวิจัยระดับสูงในแต่ละสาย โดยส่งเสริมการจัด การเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละสาย จนถึงระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และจัดให้มีการ ประกันคุณภาพการศึกษาด้วย

กรอบแนวคิดที่ 5 สถาบันอุดมศึกษาต้องเชื่อมโยง ระหว่างโลกของงานกับชีวิตจริง

สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนที่เชื่อม โยงกับโลกของงานและชีวิตจริง โดยจัดหลักสูตรและ การบริหารจัดการให้มีการเรียนการสอน การฝึกงาน การวิจัย และ/หรือกิจกรรมที่ร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชน ภาคอุตสาหกรรม และหน่วยงานของภาคราชการ รวมทั้งองค์กรพัฒนาของเอกชน โดยต้องเชื่อมโยงกับ สังคมและชุมชน

กรอบแนวคิดที่ 6 สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดการ ศึกษาต่อเนื่อง

สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดการศึกษาต่อเนื่องหรือ การศึกษาตลอดชีวิตแก่ผู้ทำงาน และผู้สูงอายุ โดย สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดหลักสูตร รวมทั้งการบริหาร จัดการที่ให้โอกาสแก่ผู้ทำงาน หรือผู้สูงอายุสามารถ เข้าศึกษารายวิชาในหลักสูตรปกติ หรือหลักสูตรพิเศษ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ รวมทั้งการ จัดให้มีการเทียบโอนการศึกษาในระบบต่างๆ ได้

กรอบแนวคิดที่ 7 สถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรระหว่างหลักสูตรหลักสูตรอุดมศึกษากับหลักสูตรชั้นพื้นฐานและระหว่างหลักสูตรอุดมศึกษาด้วยกัน ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

สถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรอุดมศึกษากับหลักสูตรชั้นพื้นฐานและระหว่างหลักสูตรอุดมศึกษาด้วยกันทั้งภายในและระหว่างประเทศ โดยต้องจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างการศึกษาในระดับต่างๆ และต้องคำนึงถึงหลักสูตรของนานาชาติด้วย เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงทั้งด้านการเทียบโอนรายวิชา การเรียนรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อให้ทุกหลักสูตรและทุกระบบการศึกษา สามารถเทียบโอนและต่อยอดกันได้

กรอบแนวคิดที่ 8 สถาบันอุดมศึกษาต้องให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาแก่มวลชน

สถาบันอุดมศึกษาต้องให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาแก่มวลชน โดยมวลชนสามารถเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง ไม่ว่าจะอยู่ในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งสามารถดำเนินการได้โดยนําระบบเทคโนโลยีการศึกษาและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เชื่อมโยงทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และสามารถจัดการศึกษาแบบ Virtual Education

กรอบแนวคิดที่ 9 สถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ภูมิศาสตร์ เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ภูมิศาสตร์ของแต่ละเครือข่ายเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่าวนั้น และจะต้องเปิดโอกาสให้แก่มวลชนนอกเครือข่าวด้วย เพื่อความหลากหลายของผู้เรียน โดยสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดสรรที่นั่งเรียนแก่ผู้เข้าเรียน ทั้งผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่และนอกพื้นที่ของเครือข่าวยตามสัดส่วนที่เหมาะสม

กรอบแนวคิดที่ 10 สถาบันอุดมศึกษาต้องใช้ประโยชน์ของอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาและวัฒนธรรม

สถาบันอุดมศึกษาต้องใช้ประโยชน์ของอุตสาหกรรม เพื่อการพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าและสามารถดำรงวัฒนธรรมที่ดีงามของประเทศไว้ได้ โดยมีมาตรการส่งเสริมการพัฒนาและวิจัยสร้างเครือข่ายทั้งด้านกายภาพของสถาบันอุดมศึกษา และเครือข่ายความร่วมมือกับอุตสาหกรรม รวมทั้งสร้างความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐานทั้งระบบ

จากกรอบแนวคิดที่กล่าวข้างต้น โครงสร้างและการบริหารจัดการอุดมศึกษา จะสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการศึกษา ให้ทัดเทียมกับนานาชาติ และสอดคล้องกับสภาวะวิกฤติต่างๆ จะต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างเอกภาพเชิงนโยบาย

มาตรการสำคัญ

- ❑ จัดวางโครงสร้างการบริหารจัดการอุดมศึกษา ตั้งแต่ระดับกระทรวงถึงระดับท้องถิ่น เพื่อให้เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบทั้งภายในและภายนอก โดยเสนอโครงสร้างคณะกรรมการการอุดมศึกษา ให้มีองค์ประกอบ คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง รวมทั้งหลักเกณฑ์วิธีการสรรหา โดยให้มีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนองค์กรต่างๆ ร่วมด้วยในสัดส่วนที่เหมาะสม
- ❑ สร้างความสัมพันธ์ที่ชัดเจนระหว่างคณะกรรมการการอุดมศึกษากับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ
- ❑ กำหนดส่วนงานในสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อรองรับหน้าที่ของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ออกเป็น 7 สำนัก

และหน่วยงานอิสระ 3 หน่วยงาน (ตามแผนภาพ)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาผู้นำเพื่อสร้างศักยภาพ และทักษะอุดมศึกษาใหม่

มาตรการสำคัญ

- กำหนดคุณสมบัติและกระบวนการได้มาซึ่งกรรมการสภาและผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่บุคลากรทุกฝ่ายยอมรับ
- กำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของกรรมการสภาและผู้บริหารต่อภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาต้องชัดเจน
- พัฒนาภาวะผู้นำ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ และความสามารถในการบริหารจัดการอุดมศึกษา
- สร้างระบบการติดตามตรวจสอบประสิทธิภาพการบริหารองค์กร และผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเชี่ยวชาญและเอกลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง

มาตรการสำคัญ

- ส่งเสริมศักยภาพและเอกลักษณ์ทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อสร้างความเชี่ยวชาญและความเป็นเลิศทางวิชาการเฉพาะสาขา โดยให้การสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอ
- ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาจัดทำวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ ใช้เป็นแนวทางประกอบการบริหารจัดการ เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ
- สร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เดิมให้ทันสมัยและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อวงวิชาการและต่อการพัฒนาประเทศ

- สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษามีความอิสระ คล่องตัว และสามารถพัฒนาระบบบริหารจัดการที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมการรวมกลุ่ม หรือสร้างเครือข่ายของสถาบันอุดมศึกษาในรูปแบบต่างๆ โดยไม่แบ่งแยก ระหว่างกระทรวง รัฐ หรือเอกชน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

มาตรการสำคัญ

- กำหนดนโยบายของรัฐให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษาเป็นเครือข่ายสถาบัน
- จัดสรรงบประมาณเป็นกองทุนพิเศษสำหรับกิจกรรมการรวมกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษา
- จัดให้มีกลไกส่งเสริมการรวมกลุ่ม เพื่อร่วมกันเพิ่มพูนศักยภาพการจัดการเรียนการสอน การสร้างความเชี่ยวชาญ ลดต้นทุนการบริหารจัดการองค์กร แลกเปลี่ยนทรัพยากรต่อกัน หรือการร่วมกันผลิตบัณฑิต เช่น การจัดตั้งสภาเครือข่าย หรือสมาคมเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น
- สร้างรูปแบบการรวมกลุ่ม โดยให้แต่ละสถาบันอุดมศึกษายังคงมีความอิสระ คล่องตัวในการบริหารจัดการภายในของตนเอง แม้จะปรับเปลี่ยนสถานภาพเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การปฏิรูปการวัดผลและการวัดมาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพ เพื่อคุณภาพทางวิชาการ ความต่อเนื่องและสร้างความเชื่อมโยงของหลักสูตรต่างๆ ทั้งระบบ

มาตรการสำคัญ

- สร้างเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่ยืดหยุ่น มีความหลากหลาย สามารถปรับเปลี่ยนผสมผสาน และเชื่อมโยงเนื้อหาสาระในแต่ละระดับได้อย่างได้อย่างต่อเนื่อง
- กำหนดมาตรฐานการวัดผลที่สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ระหว่างกันได้
- จัดให้มีมาตรการในการวัดมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา โดยกลไกของการประกันคุณภาพเพื่อรองรับสถาบันอุดมศึกษา
- จัดให้มีองค์กรอิสระดำเนินการทดสอบมาตรฐาน เพื่อเป็นกลไกส่วนหนึ่งในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาขีดความสามารถการบริหารจัดการเทคโนโลยี และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

มาตรการสำคัญ

- กำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้สามารถพึ่งตนเองได้ เพิ่มศักยภาพการแข่งขันกับนานาชาติ ลดการนำเข้าจากต่างประเทศ

- ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา อุปกรณ์ซอฟต์แวร์ และการพัฒนาบุคลากรทางเทคโนโลยีการศึกษา ให้มีขีดความสามารถในเชิงพาณิชย์
- ส่งเสริมความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม เอกชน ในการใช้ห้องปฏิบัติการ และทรัพยากรการผลิต เพื่อการวิจัยและพัฒนา ร่วมกัน
- จัดให้นักศึกษามีบทบาทร่วม เพื่อเป็นการฝึกทักษะ ในภาคปฏิบัติจากการปฏิบัติจริง

กรอบแนวคิด ยุทธศาสตร์ และมาตรการ ที่นำเสนอจะเป็นสาระสำคัญหลัก เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ และสามารถขยายผลทางความคิดต่อไปได้ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง เนื่องจากองค์ความรู้และปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการอุดมศึกษาในปัจจุบัน จะมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตลอดเวลา ดังนั้น กรอบแนวคิด ยุทธศาสตร์ และมาตรการ ที่ได้นำเสนอข้างต้น เป็นการจุดประกายความคิด ในการปฏิรูปโครงสร้าง และการบริหารจัดการอุดมศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอุดมศึกษาได้นำไปใช้เป็นแนวทางดำเนินการในโอกาสต่อไป

สรุปผลการดำเนินงานของ คณะกรรมการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์ : ปฏิรูปเทคโนโลยีเพื่อการอุดมศึกษา

มาตรการ :

1. เสนอแนะแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานกลาง ทำหน้าที่เสนอโนบาย แผน ส่งเสริมและประสานการวิจัย การพัฒนาและการใช้และประเมินประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
2. กำหนดแนวทางการจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อ ตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อประเภทอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
3. ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา และสิ่งพิมพ์
4. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการผลิตเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา
5. กำหนดแนวทางการจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ประธานคณะกรรมการ : ศาสตราจารย์ศรีชัย
หลูอารีย์สุวรรณ

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาระดับ
อุดมศึกษา

**วิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ในการพัฒนา
เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา**

**วิสัยทัศน์การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการ
ศึกษา ระดับอุดมศึกษา**

การที่จะบรรลุความมุ่งหมายทางการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระดับอุดมศึกษา และการจัดบริการอุดมศึกษาหลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสมแก่กลุ่มเป้าหมาย โดยใช้ศักยภาพของเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และเทคโนโลยีสารสนเทศโทรคมนาคมช่วยเสริมการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยนั้น จำเป็นต้องมีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ในแนวทางที่พึงประสงค์ ดังนี้

- ประชาชนทั่วประเทศได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตลอดจนการฝึกอบรม และการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองในเชิงวิชาการและความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างโลกทัศน์ ภูมิปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม

- สถาบันอุดมศึกษาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้นำเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในการกิจหลัก ทั้งด้านการสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งการมีบทบาทในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อปวงชน ตามศักยภาพความพร้อมและความเหมาะสม โดยปราศจากอุปสรรคด้านองค์ประกอบในการดำเนินงาน ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม ด้านการผลิตรายการสื่อประสมประกอบการเรียนการสอน และสื่อทางการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ ด้านการพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของบุคลากรและผู้เรียน ด้านการสร้างองค์ความรู้ในการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน ตลอดจนการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการส่งออกสื่อทาง

ความรู้ ศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทยไปสู่สังคมโลก

● การจัดบริการทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ โดยการกำหนดนโยบายและมาตรการที่ครอบคลุมทุกองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์ในการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

เพื่อแก้ไขปัญหาที่ประสออยู่ในปัจจุบัน และก้าวไปสู่วิสัยทัศน์การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระดับอุดมศึกษา จึงกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม เพื่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต และอื่นๆ สำหรับการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ของสถาบันอุดมศึกษา
2. สนับสนุนการผลิตสื่อทางการเรียนการสอน และสื่อทางการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีคุณภาพทุกรูปแบบ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา รวมทั้งการผลิตสื่อความรู้ทางวิชาการสำหรับประชาชนทั่วไป
3. ส่งเสริมการบริหารจัดการและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทุกรูปแบบประกอบการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักศึกษา ทั้งในระบบการศึกษาปกติ และระบบการศึกษาทางไกล รวมทั้งการเผยแพร่สื่อความรู้ทางวิชาการสำหรับประชาชนทั่วไป
4. สนับสนุนอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การจัดตั้ง และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในด้านการพัฒนาทักษะในการผลิต รวมทั้งทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้วยวิธีการที่เหมาะสมมีคุณภาพและประสิทธิภาพ
5. ส่งเสริมให้เกิดการประสานความร่วมมือในการใช้ทรัพยากรและสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาผ่าน

เครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ มาตรการ และกลไกการปฏิบัติทางการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระดับอุดมศึกษา อันได้แก่ การใช้สื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคม เป็นเครื่องมือเสริมการจัดการศึกษา ตลอดจนให้มีการดำเนินงานให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ดังกล่าวมาแล้ว จึงเห็นควรเสนอยุทธศาสตร์และมาตรการทางการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

1.1 มาตรการ

1.1.1 จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง สำหรับการจัดการบริการทางการศึกษา และการเผยแพร่ความรู้สู่นักศึกษาและประชาชน

1.1.2 สถาบันอุดมศึกษาต้องสามารถใช้งานโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการสื่อสาร เผยแพร่ และการเข้าถึงข้อมูลความรู้ทั้งภายในและภายนอกประเทศได้อย่างทั่วถึง เพื่อให้โครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวรองรับและเพิ่มประสิทธิภาพระบบการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

1.1.3 จัดให้มีระบบการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างเพียงพอและประหยัด เพื่อประโยชน์ในการสร้างทรัพยากรบุคคลเป็นกำลังของชาติในทุกแขนงและระดับของความเชี่ยวชาญ ทุกสาขาวิชา ให้ทันและเพียงพอในการแข่งขันกับนานาชาติ

1.2 กลไกการปฏิบัติ

1.2.1 ให้ทุกสถาบันอุดมศึกษาสร้างโครงสร้างพื้นฐานภายในสถาบัน และเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานภายในสถาบันเข้าสู่เครือข่ายโครงสร้างพื้นฐานระหว่างสถาบัน เพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษาระดับชาติร่วมกัน โดยสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งมีความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาระดับชาติ

1.2.2 จัดให้มีการส่งข้อมูลตรงของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งอยู่ในระดับท้องถิ่นและภูมิภาคทั่วประเทศ ผ่านโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาระดับชาติ เพื่อความประหยัดและสร้างประโยชน์ได้อย่างสูงสุด

1.2.3 ให้เชื่อมต่อโครงสร้างพื้นฐานระหว่างสถาบันไปยังช่องทางสู่ต่างประเทศ โดยเน้นการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และร่วมกันใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้ค่าใช้จ่ายในการรับส่งข้อมูลโดยรวมต่ำ

1.2.4 ให้มีเครือข่ายวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษ และเครือข่ายวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา สำหรับการใช้งานของสถาบันการศึกษาทุกระดับทั้งภาครัฐและเอกชน

1.2.5 ให้สถาบันอุดมศึกษาร่วมมือกันในการสร้างกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการร่วมมือและการต่อรองกับต่างประเทศ

1.2.6 ให้สถาบันอุดมศึกษาร่วมมือกันเป็นเครือข่ายในการร่วมสร้างและร่วมใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางการศึกษาผ่านโครงสร้างพื้นฐานระหว่างสถาบัน สำหรับการจัดบริการทางการศึกษาหลากหลายรูปแบบ รวมทั้งการสร้างสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สำหรับการเรียนการสอนและการเผยแพร่ความรู้

1.2.7 กลุ่มผู้ผลิตและผู้ใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องดำเนิน-

การอย่างเข้มแข็งและจริงจังเพื่อให้เกิดการใช้งานโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาระดับชาติอย่างแท้จริง

2. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการผลิตสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

2.1 มาตรการ

2.1.1 สร้างความพร้อมและศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งสำหรับการผลิตและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยการจัดให้เกิดความตระหนักยอมรับของบุคลากรต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

2.1.2 สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งทำการผลิตสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างครบวงจร โดยทำการวิเคราะห์หวัจัยสภาพปัญหา วางแผนการผลิตและทำการออกแบบ ทั้งนี้ ต้องมีระบบการจัดการที่คล่องตัว และสร้างความคุ้มทุนในการผลิตด้วยการจัดระบบการใช้งานเพื่อการศึกษา ดำเนินการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และจัดการทางการตลาด

2.1.3 สนับสนุนการผลิตสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน นำไปใช้งานได้ในวงกว้าง โดยการจัดสรรทุนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนทุนสนับสนุนการผลิตจากกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ที่จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ พ.ร.บ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. 2543

2.1.4 ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในการผลิตสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผ่านเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในแต่ละสาขาวิชา สำหรับใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ ตามหลักสูตรที่มีมาตรฐานทางวิชาการเช่นเดียวกัน

2.2 กลไกการปฏิบัติ

2.2.1 ให้สถาบันอุดมศึกษาสร้างมาตรการและแรงจูงใจให้แก่คณาจารย์ ในการปรับปรุงวิธีการ

เรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เช่น การประกาศเกียรติคุณ ส่งเสริมให้มีการประกวดการผลิตสื่อที่มีคุณภาพ จัดสรรทุนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อการผลิตสื่อ รวมทั้งให้ทุนเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้าของบุคลากร

2.2.2 ให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง จัดเตรียมความพร้อมทางด้านกายภาพ ได้แก่ สถานที่หรือหน่วยผลิตสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมวัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้งานให้แก่คณาจารย์ ตลอดจนให้มีบุคลากรเฉพาะทางสนับสนุนการผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.2.3 สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมการผลิตสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่สามารถนำไปใช้ได้ ในวงกว้างเพื่อการศึกษาหาความรู้ หรือเพิ่มเติมทักษะของประชาชน ทั้งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการจัดการ สิ่งแวดล้อม คณิตศาสตร์ ทักษะในการประกอบอาชีพ ศาสนา ศิลป วัฒนธรรม กีฬา ภูมิปัญญาไทย ด้วยการร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ตลอดจนองค์กรชุมชนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการผลิตและพัฒนาซอฟต์แวร์ทางการศึกษา

2.2.4 สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมการผลิตสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยใช้ภาษาไทย สำหรับการใช้งานภายในประเทศ รวมทั้งการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการเผยแพร่ไปยังต่างประเทศ

2.2.5 สถาบันอุดมศึกษาควรจัดตั้งห้องสมุดเสมือนจริง และแหล่งการเรียนรู้แบบเสมือน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโทรคมนาคม และการสร้างฐานความรู้ในรูปแบบของการสะสมสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตลอดจนการสร้างแหล่งการเรียนรู้เฉพาะทาง เช่น พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง เพื่อการเข้าถึงได้อย่างกว้างขวางของนักศึกษาและประชาชน

2.2.6 เพื่อให้สื่อเทคโนโลยีเพื่อศึกษามีความทันสมัยตามความก้าวหน้าทางวิชาการ จึงควรมีการปรับปรุงพัฒนาเนื้อหาของสื่อทุก 3-5 ปี

2.2.7 จัดให้มีระบบการใช้งานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ร่วมกันเป็นเครือข่ายระหว่างสถาบันอุดมศึกษา โดยการส่งเสริมและจัดระบบมาตรฐานสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้มีการนำเสนอด้วยรูปแบบและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

3. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3.1 มาตรการ

3.1.1 สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนของคณาจารย์และนักศึกษา โดยการจัดให้มีการสร้างและสะสมฐานข้อมูลวิชาการเพื่อการสืบค้นของคณาจารย์และนักศึกษา

3.1.2 สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินการกิจและบทบาทด้านต่างๆ ของสถาบัน ดังเช่น การกระจายโอกาสและความเสมอภาค ประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ความเป็นนานาชาติและการส่งเสริมบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาไทยในเวทีนานาชาติ

3.1.3 ส่งเสริมแนวการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทุกระบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นส่วนหลักหรือส่วนเสริม ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการเผยแพร่ความรู้และวิทยาการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาคนและสังคม

3.1.4 สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในระบบทางไกล โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งรวมถึงการใช้วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ เทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนถึงตัวผู้เรียน โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ทั้งนี้โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

3.2 กลไกการปฏิบัติ

3.2.1 จัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีการจัดระบบเซิร์ฟเวอร์กลาง เพื่อจัดเก็บสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในรูปของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับการใช้งานของนักศึกษาภายในสถาบันหรือการเข้าถึงได้จากภายนอกสถาบัน

3.2.2 สร้างเสริมความใฝ่ใจในการเรียนรู้ด้วยตนเองให้แก่นักศึกษา โดยการผนวกไว้ในแผนการจัดการเรียนการสอนรายวิชา และการวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนรู้ของนักศึกษา

3.2.3 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่เกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ และโสตทัศนฯ รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์

3.2.4 สร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากรในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สำหรับการจัดบริการทางการศึกษาอย่างหลากหลาย และสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่ประสานงานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งทั้งภาครัฐและเอกชน

3.2.5 สร้างระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4. ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการผลิต/การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

4.1 มาตรการ

4.1.1 เปิดโอกาสให้คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาสามารถคิดค้นพัฒนาปรับปรุงรูปแบบและวิธีการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โดยการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกันในเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

4.1.2 สร้างแรงจูงใจในการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระดับอุดมศึกษา โดยการสำรวจความต้องการของประชาชนและสถานประกอบการ ในการได้รับบริการทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา รูปแบบต่างๆ นำมาศึกษา วิเคราะห์ วิจัย กำหนดรูปแบบหลักสูตร และวิธีการจัดการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา กำหนดแนวทางการจัดเตรียมความพร้อมในการจัดให้บริการทางการศึกษาทุกด้าน รวมทั้งการจัดเตรียมความพร้อมด้านทักษะการผลิต/การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา

4.1.3 ประสานงานกับหน่วยงานกลางด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สำหรับการจัดเตรียมความพร้อมในการจัดบริการทางการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศและคมนาคม ทั้งด้านการวิจัยและพัฒนาต้นแบบ และชุดการเรียนการสอนพร้อมสื่อ การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการผลิต/การใช้สื่อให้แก่คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุน

4.1.4 สนับสนุนการผลิต/การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาถึงระดับคณะ/สาขาวิชา เพื่อเผยแพร่ขุมความรู้และวิทยาการที่มีอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา โดยการจัดตั้งหน่วยงานย่อยระดับคณะที่มีความพร้อมด้านกายภาพ ได้แก่ สถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ การเข้าถึงเครือข่ายโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษา รวมทั้งบุคลากรเฉพาะทาง เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คณาจารย์ในการผลิต/การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.2 กลไกการปฏิบัติ

4.2.1 ก่อตั้งเครือข่ายคณาจารย์สถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อการผลิต/การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แต่ละสาขาวิชา รวมทั้งเครือข่ายการจัดการศึกษาทางไกลโดยใช้สื่อสาร-

มวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ต

4.2.2 สร้างกลไกการศึกษาสำรวจความต้องการบริการทางการศึกษา ระดับอุดมศึกษา หลากหลายรูปแบบของประเทศ โดยความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรชุมชน ท้องถิ่น และสถานประกอบการ

4.2.3 สร้างกลไกการประสานงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับหน่วยงานกลางด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สนับสนุนการเตรียมความพร้อมด้านทักษะการผลิต/ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา

4.2.4 สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐในแผนงานการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระดับอุดมศึกษา สำหรับการจัดตั้งหน่วยงานสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อศึกษาย่อยระดับคณะ

5. ยุทธศาสตร์การประสานความร่วมมือในการใช้ทรัพยากรและสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาผ่านเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

5.1 มาตรการ

5.1.1 ประชาสัมพันธ์และรณรงค์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้แก่ผู้เกี่ยวข้องในวงการศึกษา และสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งทั้งภาครัฐและเอกชน ได้รับทราบและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานอย่างทั่วถึง

5.1.2 ร่วมมือกันจัดตั้ง เครือข่ายการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการจัดการศึกษาทางไกล ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อร่วมกันพัฒนาโครงการนำร่องสำหรับดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม

5.1.3 ศึกษาวิจัยจัดทำโครงการต้นแบบเพื่อเริ่มดำเนินการ จัดเตรียมความพร้อมด้านการผลิต/

การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา กำหนดมาตรฐานการดำเนินงาน และระบบดูแลคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษา รวมทั้งการติดตามประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5.1.4 ขยายขอบเขตการให้บริการทางการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กว้างขวาง ทั้งระดับสถาบันอุดมศึกษา ระดับประเทศ และต่างประเทศ

5.2 กลไกการปฏิบัติ

5.2.1 จัดตั้งคณะทำงานประชาสัมพันธ์และรณรงค์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน กลุ่มผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้แทนองค์กรชุมชน ท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศโทรคมนาคม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

5.2.2 นำเสนอการจัดตั้งเครือข่ายการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการจัดการศึกษาทางไกลต่อหน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบ

5.2.3 มอบหมายสถาบันอุดมศึกษาในฐานะหน่วยงานหลัก เพื่อดำเนินงานโครงการนำร่อง โดยพิจารณาถึงศักยภาพ ความพร้อม และความเหมาะสมในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5.2.4 ประสานงานเพื่อให้เกิดการรับรองคุณภาพมาตรฐานของผลผลิตทางการศึกษา จากระบบการจัดการศึกษาทางไกลโดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เช่น การรับรองคุณวุฒิการศึกษาและปริญญา

5.2.5 ติดตามประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อขยายผลทางการปฏิบัติให้กว้างขวางขึ้นต่อไป

การสร้างความแข็งแกร่งให้กับสถาบันอุดมศึกษา (ด้านทรัพยากรมนุษย์)

บทบาทหลักของทบวงมหาวิทยาลัยคือการสนับสนุนส่งเสริมและประสานการดำเนินงานเพื่อให้มหาวิทยาลัย/สถาบันสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพตามความพร้อมและความต้องการของสถาบัน ในปี 2543 ทบวงมหาวิทยาลัยได้ทุ่มเททรัพยากรเพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้แก่สถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้สามารถรองรับภารกิจในการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศตามนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะในส่วนของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ดังนี้

1. การพัฒนาอาจารย์

การพัฒนาอาจารย์เป็นภารกิจที่ทบวงมหาวิทยาลัยดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ด้วยการจัดสรรทุนศึกษาต่อต่างประเทศและในประเทศ การฝึกอบรมดูงานและการวิจัยในต่างประเทศให้แก่มหาวิทยาลัย/สถาบัน เพื่อพัฒนาคุณภาพและเพิ่มปริมาณคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย/สถาบันให้เพียงพอต่อความต้องการ และสามารถรักษามาตรฐานการศึกษาในระดับนานาชาติ ภายหลังจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี 2540 ทบวงมหาวิทยาลัยได้ชะลอการส่งนักเรียนทุนไปศึกษาต่างประเทศติดต่อกันมาจนถึงปีงบประมาณ 2543 แต่เพื่อมิให้การพัฒนาอาจารย์ต้องหยุดชะงัก จึงได้ขยายทุนพัฒนาอาจารย์เพื่อศึกษาต่อในประเทศมากยิ่งขึ้น

2. การพัฒนาบัณฑิตศึกษา

จากสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทบวงมหาวิทยาลัยได้ปรับนโยบายการผลิตและพัฒนาอาจารย์ โดยให้ความสำคัญกับการพึ่งพาตนเองและใช้สถาบันอุดมศึกษาที่มีอยู่ในประเทศมากยิ่งขึ้น เนื่องจากฐานการผลิตและพัฒนาอาจารย์ที่สำคัญคือบัณฑิตศึกษาและการวิจัย ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้ทุ่มเททรัพยากรเพื่อเร่งรัดพัฒนาบัณฑิตศึกษา ยกกระดับมาตรฐานคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้ทัดเทียมกับต่าง

ประเทศ โครงการสำคัญมีดังต่อไปนี้

- **การพัฒนาหลักสูตรคณาจารย์ที่ร่วมกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ** โครงการนี้เป็นโครงการต่อเนื่องจากปี 2541 ตามดำริของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (นายชวน หลีกภัย) ที่อุดหนุนงบประมาณ 59.8 ล้านบาท ทบวงมหาวิทยาลัยได้คัดเลือกหลักสูตรระดับปริญญาโท-เอก ของมหาวิทยาลัย/สถาบันต่างๆ ที่มีความพร้อมและมีศักยภาพที่จะพัฒนาให้เป็นหลักสูตรระดับนานาชาติร่วมกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ ที่มีคุณภาพ หลักสูตรดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นหลักสูตรร่วม นักศึกษาสามารถศึกษาต่อหรือวิจัยต่อในมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่ร่วมโครงการ เป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถของนักศึกษาอีกระดับหนึ่ง โดยที่ไม่จำเป็นต้องไปศึกษาต่างประเทศตลอดหลักสูตร จนถึงปี 2543 ทบวงมหาวิทยาลัยได้คัดเลือกหลักสูตรตามเกณฑ์ดังกล่าวได้จำนวน 44 หลักสูตร เริ่มรับนักศึกษาทุนพัฒนาอาจารย์เข้าเรียนได้ 26 คน และกำลังเพิ่มรับนักศึกษาได้มากยิ่งขึ้น

- **โครงการพัฒนาบัณฑิตศึกษาและการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (PERD : Post-graduate Education and Research Development in Science and Technology)**

PERD เป็นโครงการพัฒนาบัณฑิตศึกษาที่สมบูรณ์แบบที่สุดของทบวงมหาวิทยาลัยด้วยวัตถุประสงค์ที่จะสร้างศูนย์แห่งความเป็นเลิศ (Excellent Center) โดยยึดหลักการ 3 ประการ คือ ความเป็นเลิศในการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโท-เอก ความเป็นเลิศในการวิจัยร่วมกับภาคเอกชน และความเป็นเลิศในการบริหารจัดการที่เป็นอิสระมีประสิทธิภาพที่สามารถตรวจสอบได้ PERD เริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ 2543 จำนวน 7 ศูนย์ แต่ละศูนย์จะมีการบริหารงานในลักษณะเครือข่ายโดยมีมหาวิทยาลัยที่เป็นผู้นำและมหาวิทยาลัยที่เป็นเครือข่ายร่วมกันดำเนินงาน โครงการ

นี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากเงินกู้ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) จำนวน 59.32 ล้านเหรียญสหรัฐ และเงินบาทสมทบ จำนวน 1,190 ล้านบาท มีระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2542 - 30 กันยายน 2547

ในการดำเนินงาน ศูนย์ทั้ง 7 แห่ง ได้รับการจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไป และมีอำนาจในการบริหารงบประมาณโดยอิสระ แต่มีเงื่อนไขจะต้องจัดการศึกษาและวิจัยให้ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพที่ตกลงกัน ทบวงมหาวิทยาลัยจะติดตามประเมินผลการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี โดยจะประเมินเข้มในปีที่ 2 เพื่อจะพิจารณาให้ดำเนินโครงการต่อไปหรือไม่

● **โครงการพัฒนาบัณฑิตศึกษาเพื่อพัฒนาอุดมศึกษาไทย (Postgraduate Education Development for the Development of Higher Education : PED)** ทบวงมหาวิทยาลัยมีนโยบายชัดเจนในการพัฒนาบัณฑิตศึกษาให้เป็นฐานการผลิตและพัฒนาอาจารย์และนักวิจัยที่สำคัญของประเทศ จึงได้เสนอโครงการ PED ต่อคณะรัฐมนตรี โดยมีวัตถุประสงค์จะยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พัฒนามาตรฐานการวิจัยในมหาวิทยาลัย พัฒนาระบบบริหารหลักสูตรที่เป็นสากลและร่วมสนับสนุนการผลิตและพัฒนาอาจารย์ในทุกสาขาวิชาที่ประเทศไทยมีความพร้อมและความชำนาญ โครงการนี้มีเป้าหมายจะคัดเลือกหลักสูตรที่มีศักยภาพในการพัฒนา จำนวน 150 หลักสูตรในกลุ่มสาขาวิชาต่างๆ ทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบและให้ทบวงมหาวิทยาลัยคัดเลือกหลักสูตรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดแล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป

ทบวงมหาวิทยาลัยได้ประกาศเชิญชวนให้มหาวิทยาลัย/สถาบันเสนอหลักสูตรที่มีความพร้อมและศักยภาพสูงเพื่อการพิจารณา มหาวิทยาลัย/สถาบันได้เสนอหลักสูตรให้ทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณาทั้งสิ้น 216 หลักสูตร ขณะนี้ทบวงมหาวิทยาลัยกำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาคัดเลือกหลักสูตรดังกล่าว

ตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่เนื่องจากโครงการหลักสูตรดุษฎีบัณฑิตร่วมกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศที่ได้รับการคัดเลือกไว้ 44 หลักสูตร มีงบประมาณอุดหนุนค่อนข้างจำกัด จึงผนวกหลักสูตรทั้ง 44 หลักสูตรไว้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ PED เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นครั้งแรก

● **ทุนอุดหนุนการวิจัยระดับบัณฑิต** การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีคุณภาพจำเป็นต้องให้ความสำคัญสำคัญกับการวิจัย ทั้งการวิจัยของคณาจารย์และของบัณฑิต ทบวงมหาวิทยาลัยจึงจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิต โดยมีเป้าหมายให้มหาวิทยาลัย/สถาบันเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท-เอก ที่มีคุณภาพและมีศักยภาพจะนำผลการวิจัยพิมพ์เผยแพร่ในวงวิชาการได้ในอนาคต รวมทั้งการกระตุ้นให้บัณฑิตเลือกศึกษาระดับปริญญาโท-เอก ที่มุ่งเน้นการวิจัยเป็นหลักมากยิ่งขึ้น ในปีงบประมาณ 2543 เป็นปีแรกที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนโดยพิจารณาจากจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท-เอก ที่เลือกการวิจัยในสาขาวิชาต่างๆ ในปีที่ผ่านมา แล้วกำหนดค่าน้ำหนักที่เหมาะสมเพื่อกระจายงบประมาณไปสู่มหาวิทยาลัย/สถาบันที่มีผลผลิตดังกล่าว จำนวน 40 ล้านบาท การจัดสรรงบประมาณในระยะที่สอง ทบวงมหาวิทยาลัยจะปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดสรรโดยเพิ่มเกณฑ์ด้านการพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์ในวารสารวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นการยกระดับมาตรฐานวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาให้มีมาตรฐานเทียบเคียงกับต่างประเทศมากยิ่งขึ้น

● **การพัฒนาการจัดการศึกษาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ (University Science and Engineering Education Project : USEEP)**

การพัฒนาการจัดการศึกษาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์เป็นโครงการต่อเนื่องที่ดำเนินการระหว่างปี 2540-2545 มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของคณะวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ของทุกมหาวิทยาลัย/สถาบัน รวมทั้งการสร้างหลักสูตรใหม่

ในสาขาวิชาดังกล่าวให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม องค์ประกอบสำคัญของโครงการ USEEP คือ การจัดหาครุภัณฑ์และเครื่องมืออุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของคณะวิทยาศาสตร์ 21 แห่ง และคณะวิศวกรรมศาสตร์ 15 แห่ง โดยใช้เงินงบประมาณเงินกู้ธนาคารโลก จำนวน 143.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนนั้นได้ขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลออสเตรเลีย โดยผ่าน AusAID ซึ่งจะปรากฏกิจกรรมและผลการดำเนินงานในโครงการ TASEAP : Thailand-Asutralia Science and Engineering Assistance Project

ด้านการจัดซื้อครุภัณฑ์การศึกษา จนถึงปัจจุบันได้ดำเนินการแล้ว 8 ครั้ง โดยได้ประเมินและสรุปผลการประกวดราคาเรียบร้อยแล้ว 6 ครั้งเป็นเงิน 2,334,687,440.29 บาท การจัดซื้อครุภัณฑ์การศึกษา ครั้งที่ 7 และ 8 กำลังรอการอนุมัติจากธนาคารโลกและการประเมินราคา

ครุภัณฑ์การศึกษาหลายรายการได้ส่งมอบและติดตั้งในมหาวิทยาลัย/สถาบันที่ต้องการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดระบบการติดตามการใช้ครุภัณฑ์การศึกษาดังกล่าวเพื่อสำรวจปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมทั้งการเตรียมงบประมาณเพื่อใช้ในการบำรุงรักษา และการฝึกอบรมคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ให้สามารถใช้เครื่องมือ อุปกรณ์การศึกษาดังกล่าวอย่างคุ้มค่า

3. การพัฒนาผู้บริหารระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษา

โครงการพัฒนาผู้บริหารระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษาเป็นโครงการต่อเนื่อง โดยดำริของรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายประจวบ ไชยสาส์น) เนื่องจากผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในอนาคตจะมีบทบาทเปลี่ยนแปลงจากเดิมเป็นอันมาก ผู้บริหาร

ระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษาต้องเป็นผู้นำทางความคิดและการพัฒนา มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรอบรู้ กลยุทธ์การบริหารจัดการเพียงพอที่จะดำเนินการกิจที่มีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้จัดโครงการสำคัญ 2 โครงการ เพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาผู้บริหารระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษา

● **โครงการอบรมหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย (นบม.)** โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นในการบริหาร 4 ด้าน คือ ด้านบริหาร วิสัยทัศน์และกลยุทธ์การบริหารอุดมศึกษา ด้านการบริหารและพัฒนาองค์กร การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การเงิน งบประมาณและทรัพย์สิน ด้านการพัฒนาตนเอง การเป็นผู้นำคุณธรรม จริยธรรมและสุขภาพ และด้านการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันและส่วนราชการ ชุมชน ในบริบทของสถาบันอุดมศึกษา

จนถึงปัจจุบันในปี 2543 ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดการฝึกอบรมไปแล้ว 3 รุ่น มีผู้ผ่านการฝึกอบรมจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน 127 คน จากประสบการณ์ดังกล่าว ทบวงมหาวิทยาลัยสามารถสร้างระบบการฝึกอบรมและพัฒนาหลักสูตร นบม. ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งคาดหมายว่าจะจัดการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องต่อไปทุกปีละ 3 รุ่น รุ่นละ 50 คน โดยจะขยายไปสู่ผู้บริหารสถาบันราชภัฏและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลต่อไป

● **โครงการพัฒนาเครือข่ายนักบริหารมหาวิทยาลัย** เป็นโครงการที่ต่อเนื่องจากการฝึกอบรมและพัฒนาโครงการ นบม. ผู้ผ่านการฝึกอบรมจำนวนมากเสนอให้ทบวงมหาวิทยาลัย สร้างเครือข่ายความร่วมมือนักบริหารมหาวิทยาลัยให้เป็นรูปแบบที่ชัดเจนเพื่อเป็นพลังแห่งการพัฒนาอุดมศึกษาในอนาคต ทบวงมหาวิทยาลัยจึงเริ่มโครงการพัฒนาเครือข่ายนักบริหารมหาวิทยาลัยด้วยการจัดสัมมนาระหว่างกลุ่มผู้ผ่านการฝึกอบรม นบม. เป็นครั้งแรกในปี 2543 ■

นายประจวบ ไชยสาส์น รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการและบรรยายพิเศษ เรื่อง “แนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549)” ณ โรงแรมโซลทวินทาวเวอร์ โดยมี อธิการบดี และรองอธิการบดีฝ่ายวางแผน ตลอดจนผู้บริหารระดับสูงในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในสังกัดกระทรวงอื่น หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ระดมสมองเป็นจำนวนกว่า 500 คน

.....ติดตามข่าวสารด้านการอุดมศึกษาได้จาก.....

อนุสารอุดมศึกษา

เอกสารเผยแพร่รายเดือน นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการอุดมศึกษาไทย

จดหมายข่าวรายสัปดาห์

เสนอข่าวสารและความเคลื่อนไหวในแวดวงอุดมศึกษา ข่าวสารเกี่ยวกับภารกิจของทบวงมหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษาในสังกัด

ดำเนินงานโดย ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

E-mail : intcoop@mua.go.th

URL : www.mua.go.th

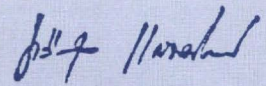
ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ 2/2529
ไปรษณีย์ทูลานหลวง

ชื่อ.....

ทบวงมหาวิทยาลัย

ที่อยู่.....

328 ถนนศรีอยุธยา

(นางเครือวัลย์ แยมปรังค์)
หัวหน้าฝ่ายสารบรรณ

พญาไท กรุงเทพฯ 10400